

ת"פ 42790/07/18 - מדינת ישראל נגד שריף עמראן - נוכח

בית משפט השלום בקריית גת

03 פברואר 2020

ת"פ 42790-07-18 מדינת ישראל נ' עמראן
בפני כב' השופטת נגה שמואל-מאיר, סגנית הנשיא
מדינת ישראל
ע"י ב"כ עו"ד חן נוב - נוכח

המאשימה

הנאשם

נגד
שריף עמראן - נוכח
ע"י ב"כ עו"ד חן שנהב (ממשרד עו"ד נטלי אוטן) - נוכח

הגב' מייס סולימאן, מתורגמנית לשפה הערבית.

גזר דין

רקע עובדתי

1. כפי הנטען בעובדות כתב האישום המתוקן, בין החודשים מאי-יולי 2018, גידל **סברי אלעמראני** בסיועו של הנאשם ואימד אל חגוג 108 שתילים של סם מסוכן מסוג קנבוס במשקל של 10 ק"ג, בשטחי קיבוץ נגבה, צפונית לגבעה 69 ודרומית לגבעת טום ותומר (להלן: "מקום גידול הסמים").
2. וכך, ביום 09.07.2018, הנאשם, אימד אל חגוג וסברי נתפסו בכף בהגיעם לנקודת מקום גידול הסמים, כאשר אימד מחזיק בידיו שני דליי מים צהובים; הנאשם נמצא עם חם צוואר שכיסה חלק מפניו; סברי נמצא עם רעלה שחורה על פניו; ואילו הנאשם וסברי נמצאו עת הם מחזיקים יחד ג'ריקן מים כחול.
3. הנאשם הודה במיוחס לו לעיל, ועל יסוד הודאתו זו הורשע בעבירה של **סיוע לגידול סמים מסוכנים**, לפי סעיף 6 לפקודת הסמים המסוכנים [נוסח חדש], התשל"ג-1973 (להלן: "**הפקודה**") + סעיף 31 לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: "**חוק העונשין**") + סעיף 29 לחוק העונשין.
4. הצדדים לא הגיעו להסכמות בעניין העונש, אך הוסכם כי הנאשם יופנה לשירות המבחן על מנת שיתקבל תסקיר בעניינו, תוך שההגנה ביקשה כי שירות המבחן יידרש לשאלת ביטול ההרשעה, ואילו המאשימה הצהירה כי תעתור להותרת ההרשעה על כנה.
5. בעניינו של הנאשם התקבלו כמה **תסקירים** ובסופם, המליץ שירות המבחן לבכר בעניינו של הנאשם את שיקולי השיקום ולהורות על ביטול הרשעתו. בגוף התסקירים, עומד שירות המבחן על קורות חייו וחיי משפחתו של הנאשם, על מאפייניו האישיותיים, יחסו לעבירה, ועוד. מטעמים של צנעת הפרט לא אעלה עלי גזר הדין את כל המפורט בתסקירים האמורים, מלבד אותם נתונים הרלוונטיים לשאלת העונש שאליהם אתייחס בהמשך.
6. **מחוות דעת הממונה על עבודות השירות**, שהתקבלה בעניינו של הנאשם ביום 20.01.2020, עולה כי הנאשם מתאים לביצוע עבודות שירות.

טיעוני הצדדים (עיקרי הדברים)

7. באת כוח המאשימה עמדה על הערכים המוגנים שנפגעו כתוצאה ממעשיו של הנאשם ועל חומרת הנסיבות שנלוו אליהם וטענה כי על מתחם העונש ההולם לנוע בין 5 חודשים מאסר אשר יכול וירוצו בעבודות שירות לבין 18 חודשים מאסר בפועל (מתחם שנקבע על ידי בית המשפט בעניינו של שותפו של הנאשם **איאד אל חגוג** במסגרת ת"פ 42806-07-18), וציינה כי הסכימה להגביל את עתירתה העונשית לענישה ברף התחתון של המתחם, תוך שהתחשבה בין יתר השיקולים בהיקף הגידול ומשקל הסם, בנסיבותיו האישיות של הנאשם, ובכלל זה בגילו הצעיר ובהיותו חף מהרשעות קודמות.
8. באת כוח הנאשם עתרה להתחשב בנאשם בשל שיקולי שיקום ולהורות על ביטול הרשעתו. כמו כן, ההגנה הפנתה למאפייניו החיוביים של הנאשם ובכלל זה לעברו הפלילי הנקי, ולעובדה כי הלה הודה במיוחס לו וקיבל אחריות על מעשיו. לבסוף, ולאחר שהפנתה גם לגילו הצעיר, לתקופת מעצרו, להליך הטיפולי שעבר במסגרת שירות המבחן, לשאיפותיו האקדמיות והמקצועיות, ולכך שמאז שחרורו מהמעצר הוא לא השתמש בסמים ולא הסתבך עוד בפלילים, עתרה הסנגורית להשית על הנאשם הענישה שהומלצה על ידי שירות המבחן.
9. הנאשם, אשר קיבל את "זכות המילה האחרונה", הביע חרטה על מעשיו; וביקש כי בית המשפט יתחשב בו לעניין העונש, תוך שהדגיש בפני בית המשפט את גילו הצעיר, ואת רצונו ללמוד ולפתוח דף חדש בחייו.

דין והכרעה

קביעת מתחם העונש ההולם

הערכים המוגנים שנפגעו, מידת הפגיעה בהם,

ונסיבות ביצוע העבירה

10. מצאתי להידרש לשאלת קביעת מתחם העונש ההולם בקצרה, חרף העובדה כי הצדדים לא חלקו ביניהם בעניין זה. וכך, וכאמור בסעיף 40ג(א) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: "**חוק העונשין**"), קביעת מתחם העונש ההולם תיעשה בהתאם לעקרון ההלימה (הוא העיקרון המנחה בענישה), תוך התחשבות בנסיבות הקשורות בביצוע העבירה, בערכים החברתיים שנפגעו כתוצאה מביצועה, במידת הפגיעה בהם ובמדיניות הענישה הנוהגת.
11. נדמה כי אין צורך להכביר מילים בנוגע לחומרה הרבה הכרוכה בעבירות הסמים. פקודת הסמים המסוכנים נחקקה על מנת להגן על ערכים חברתיים מרכזיים ובראשם החובה להגן על שלומו של הציבור, על בריאותו, על בטחונו האישי ועל רכושו.
12. עבירות הסמים פוגעות פגיעה קשה לא רק במשתמשים בסם, אלא גם בבני משפחתם, חבריהם ומכריהם וכן בציבור בכללותו, אשר הופך לא פעם קורבן לעבירות רכוש ואלים המבוצעות לצורך מימון ההתמכרות. בית המשפט העליון קבע בשורה ארוכה של פסקי דין כי נגע הסמים פשה בארצנו כמגיפה ומשכך, מצווים בתי המשפט לתרום את חלקם במלחמה בנגע זה באמצעות הטלת עונשים חמורים ומרתיעים, וכי מי שנגרר אחרי מעשי עבירה המסכנים חיי אדם בצורה מפליגה, צריך לדעת אל-נכון כי אם יתפס יטופל עניינו בכל חומרת הדין (ראו לעניין זה, למשל, ע"פ 575/88 **עודה נגד מדינת ישראל** (פורסם במאגרים המשפטיים) (11.12.1988)).
- יפים לעניין זה דבריו של כב' השופט נ' הנדל בע"פ 972/11 **מדינת ישראל נגד יניב יונה** (פורסם במאגרים המשפטיים) (04.07.2012): "**את נגע הסמים יש לעקור מן השורש. ייצור, הפצה, סחר וכמובן גם שימוש בסמים - כל אלו מסבים נזק עצום. הנזק נגרם לא רק למעגל הסגור של המעורבים הישירים בביצוע**

- העבירות, אלא גם לחברה בכללותה...".** עוד ראו בעניין זה, למשל, דבריו של כב' השופט א' שהם בע"פ 3117/12 ארביב נ' מדינת ישראל (פורסם במאגרים המשפטיים) (06.09.2012) (הדברים נאמרים באופן כללי, כאשר ברי כי שיקול ההרתעה אינו בא במניין השיקולים שנשקלים לצורך קביעת מתחם העונש ההולם).
13. בבואו לגזור את עונשם של נאשמים אשר הורשעו בעבירת גידול סמים, שומה על בית המשפט ליתן דעתו, בין היתר, לקלות שבה מבוצעות עבירות אלו ולקושי הרב בו נתקלות רשויות אכיפת החוק באיתור העבריינים (לעניין זה ראו למשל, עפ"ג (מחוזי תל אביב יפו) 42358-10-14 אבי גיא נגד מדינת ישראל, (פורסם במאגרים המשפטיים) (18.02.2015).
14. אם לא די באלה, הרי שעל חומרתה היתרה של עבירה זו, יכול להעיד גם העונש אשר נקבע בצדה, כאשר העונש המרבי בגין ביצוע העבירה המוגמרת של גידול סמים, הוא 20 שנות מאסר.
15. מבלי להתעלם שעסקינן בסם ה"קנבוס" אשר נמנה עם הסמים "הקלים", ואינו מצוי במדרג חומרה גבוה מבין הסמים השונים (כמובן שהדברים נאמרים מבלי שבית המשפט מקל ראש ולו לרגע בנזקים שגם סם "קל" זה עלול להסב לנאשם ולסביבתו), הרי שבשיקולים לחומרא, נתתי דעתי לכמות השתילים ומשקל הסם אשר הנאשם סייע בגידולו, קרי, **108 שתילי קנבוס, בכמות של 10 ק"ג**. ברי כי כמות זו אינה מבוטלת כלל ועיקר והגבוהה פי כמה וכמה מ"חזקת הצריכה העצמית" הקבועה בפקודה. עוד ולחומרה, בית המשפט שוקל את העובדה שבמקרה הנדון אין המדובר בגידול סם באופן ספורדי, כמו באותם מקרים שבהם מבקש אדם לגדל שתיל בודד לשימוש העצמי גרידא (מעשה שגם הוא חמור בפני עצמו). אדרבא, נדמה שבמקרה הנדון עסקינן במי אשר תכנן היטב את הדברים וכלכל את מעשיו מבעוד מועד, עת סייע לאחר לגדל סמים מסוכנים.
16. בהמשך לאמור, ובכל הנוגע לסיבה לביצוע העבירה, אכן בהיעדר אינדיקציה אחרת, על בית המשפט לפרש את הנסיבות בדרך המקלה עם הנאשם ולראות בסמים ככאלה שגודלו לצורך שימוש עצמי בלבד. דא עקא, כמות השתילים אותם סייע הנאשם לגדל ומשקל הסם, במקרה הנדון, היא-היא שיכולה לשמש כאינדיקציה, ואף כחזקה, לכך שהדברים נעשו שלא לצורך שימוש עצמי (ראו למשל לעניין זה, רע"פ 314/16 גיא בן צבי נ' מדינת ישראל, (22.02.2016), ואם הדברים נאמרו שם בעניינו של מי שגידל 9 שתילים במשקל שני ק"ג, כי אז לידי כוחם יפה גם בעניינו). חיזוק למסקנתי האמורה ניתן למצוא בדבריו של הנאשם בשירות המבחן לפיהם, מטרת הסיוע הייתה בהשגת רווח כלכלי קל ומהיר בשל לחציו להינשא ולהתחיל בלימודיו.
17. בכל הנוגע לסוגיית **מתחמי הענישה** שיש לקבוע **בעניינם של המסייעים לדבר עבירה** יצוין, כי אין לקבוע בצורה אוטומטית כי מתחם העונש ההולם בעבירה של סיוע לגידול סם מסוכן, הינו מחצית מהמתחם שהיה נקבע אילו היה מדובר בעבירה של גידול סם. אכן, לפי סעיף 32 לחוק העונשין, עונשו של המסייע לעבור עבירה הינו מחצית העונש שנקבע בחיקוק בשל ביצועה העיקרי. ואולם, ברי כי כשם שעונשו של כל נאשם בסיוע לעבירה זו אחרת צריך להיבחן לגופו, כך גם קביעת מתחם העונש ההולם בעניינו צריכה להיעשות בהתאם לכלל הפרמטרים הנקובים בסעיף 40ג(א) לחוק, **ובשים לב למאפייניו ומרכיביו של מעשה הסיוע עצמו**. כך למשל, בהנחה שלעבירת גידול הסם בנסיבות מסוימות נקבע מתחם עונש הולם כזה או אחר, הרי שעדיין לא ניתן לומר בצורה אוטומטית שבגין כל סיוע באשר הוא לביצועה של אותה עבירה ייקבע מחצית מהמתחם האמור. זאת כאשר ברי כי אין דינו של סיוע בדמות הסעת המבצע העיקרי ברכב למקום ביצוע העבירה ועזרה במילוטו, למשל, כדין סיוע בדמות העֵבְרָה פיזית בלבד של הסם או נוכחות במקום. בהקשר זה, נתתי דעתי לכך שהסיוע המיוחס לנאשם אינו מצוי ברף חומרה גבוה, והסתכם בנוכחותו במקום בעודו או חז' ג' ריקן מים בלבד ועת הוא עוטה על עצמו חם צוואר שכיסה חלק מפניו (מבלי להמעיט חלילה בחומרת מעשיו אלה).
18. בנוסף ולקולא, נתתי דעתי לכך שכתוצאה ממעשיו של הנאשם לא נגרם נזק ישיר וממשי כלשהו. דא עקא, אין לייחס משקל רב לנסיבה זו, שכן אלו הן דרכן של עבירות הסמים, כאשר פעמים רבות לא ניתן להצביע על נזק מוחשי ומידי שנגרם כתוצאה מהן, מה שאינו מפחית כהוא זה מהנזק הרב וארוך הטווח שהן מביאות עמן. כך, וכאמור, הסמים פוגעים פגיעה קשה לא רק במשתמשים בסם, כי אם גם בבני משפחתם, חבריהם ומכריהם וכן בציבור בכללותו.

19. בהתחשב בכמות השתילים ובמשקל הסם ובטיבו של הסיוע המיוחס לנאשם, סבורתני כי מידת הפגיעה של הנאשם בערכים המוגנים, אינו קל ערך, כלל ועיקר.

מדיניות הענישה הנוהגת

20. מדיניות הענישה בעבירת גידול הסם, מתחשבת בצורך במאבק בנגע הסמים המסוכנים בכלל, ובתופעת הקמת חממות גידול ומעבדות ביתיות ההולכת וצוברת תאוצה בשנים האחרונות בפרט. בחינת מדיניות הענישה הנוהגת, מעלה כי, **על דרך הכלל**, מוטלים על נאשמים שביצעו עבירת גידול סם מוגמרת, עונשים במנעד רחב, החל ממספר חודשים מאסר בפועל לריצוי בעבודות שירות ועד לתקופות מאסר ממושכות. ברי כי לא אחת, במקרים חריגים, הושתו על נאשמים גם עונשים קלים יותר בדמות מאסרים מותנים וצווי של"צ אף ללא הרשעה, או לחילופין עונשי מאסר מאחורי סורג ובריה לתקופות ארוכות של חודשים רבים. מטבע הדברים העונש המושת על הנאשמים השונים מושפע מכמות הסם שנתפסה, סוגו, אופי ואופן הגידול, מטרת הגידול, נסיבותיו האישיות של הנאשם, ועוד.
21. להלן מספר גזרי דין שיש בהם כדי ללמד אודות קו הפסיקה הדומיננטי בגין ביצוע מעשים דומים לאלו שבוצעו על ידי **סברי** (לו מיוחסת עבירת גידול הסם) כאשר ממנו ניתן להקיש וללמוד על מדיניות הענישה הנוהגת בעבירת הסיוע בה הורשע הנאשם: רע"פ 314/16 **גיא בן צבי נ' מדינת ישראל**, (22.02.2016); רע"פ 8237/15 **יצחק בן זקן נ' מדינת ישראל** (02.12.2015); רע"פ 6987/13 **אנטוני אברמוב נ' מדינת ישראל** (21.10.2013); עפ"ג (מחוזי י"ם) 56662-05-16 **ישראל מאיר ששון בוקעי נ' מדינת ישראל**, (09.05.2017); עפ"ג (מחוזי מרכז) 8650-04-15 **שמעון שורץ נגד מדינת ישראל**, (22.12.2015); עפ"ג (מחוזי ב"ש) 13901-11-15 **עזרא נ' מדינת ישראל** (09.12.2015); עפ"ג (מחוזי ת"א) 39588-03-14 **דגן נגד מדינת ישראל**, (06.10.2014); ת"פ (שלום ב"ש) 26968-01-18 **מדינת ישראל נ' אלנבארי**; ת"פ (שלום ק"ג) 40484-05-16 **מדינת ישראל נ' אדיר אשר** (16.10.2017); ת"פ (שלום ק"ג) 50497-04-17 **מדינת ישראל נ' אלכסנדר קרביץ** (07.03.2018); ת"פ (שלום ק"ג) 1969-02-17 **מדינת ישראל נ' מרקיאל אלישיב** (21.02.2018); ת"פ (שלום ק"ג) 38435-11-17 **מדינת ישראל נ' רמי אשתר** (16.01.2019).
22. ולהלן מספרי גזרי דין שיש בהם כדי ללמד אודות קו הפסיקה הדומיננטי בגין מעשים דומים לאלו שבוצעו על ידי הנאשם: ת"פ (שלום ב"ש) 29577-11-16 **מדינת ישראל נ' אלסאנע** (28.09.2017); ת"פ (שלום ק"ג) 2200-02-18 **מדינת ישראל נ' שמיר זינו ואח'** (31.03.2019).
23. כאן אציין, כי לא התעלמתי מהפסיקה שהוגשה לעיוני מטעם הצדדים, כאשר נהיר לבית המשפט כי קיימים מקרים שבהם הושתו עונשים החורגים לקולא או לחומרא מהמנעד שהוצג לעיל. הדבר אך טבעי הוא, שכן כידוע, הענישה היא אינדיווידואלית ו"**אין עסקינן בשיטת ניקוד, או באריתמטיקה. ענישה היא מלאכת מחשבת - ולא מלאכת מחשב"** (ע"פ 5768/10 **פלוני נ' מדינת ישראל**, (08.06.2015)). לעולם אין לגזור עונשו של נאשם על סמך הכותרות של העבירות גרידא וכל מקרה צריך להיבחן לגופו ובנסיבותיו (ראו והשוו ע"פ 433/89 **ג'ורג' אטיאס נ' מדינת ישראל**, פ"ד מג(4) 170, (1989); ורע"פ 3173/09 **פראגין נ' מדינת ישראל**, (05.05.2009)).
24. כללם של דברים, בשים לב לעקרון המנחה בענישה, לערכים המוגנים שנפגעו ולמידת הפגיעה בהם, למדיניות הענישה הנוהגת, ולנסיבות הקשורות בביצוע העבירה, הריני לקבוע כי בגין מכלול מעשיו של הנאשם ינוע מתחם העונש ההולם בין 5 חודשים מאסר שיכול וירוצו בעבודות שירות לבין 18 חודשים מאסר בפועל.

שאלת ההרשעה

25. על פי ההלכה הפסוקה, אשר לא שונתה בעקבות תיקון 113 לחוק העונשין, משהוכח ביצועה של עבירה יש להרשיע את הנאשם, וסיום ההליך המשפטי ללא הרשעה ייעשה רק במקרים חריגים שבחריגים, בהם היחס שבין חומרת העבירה לבין הנזק הצפוי לנאשם מן ההרשעה, אינו סביר (ראו בעניין זה, למשל, רע"פ 11476/04 **מדינת ישראל נ' חברת השקעות דיסקונט בע"מ**, (14.04.2010); רע"פ 5100/14 **מסארווה נ' מדינת ישראל**, (28.07.2014); ורע"פ 7224/14 **פרנסקי נ' מדינת ישראל**, (10.11.2014) (להלן: "**פרשת פרנסקי**")). זאת ועוד, בפסיקה המנחה בשאלת הימנעות מהרשעה נקבע כי זו מותנית בהצטבר שני גורמים: האחד, על ההרשעה לפגוע פגיעה חמורה בשיקום הנאשם והשני, סוג העבירה מאפשר ביטול ההרשעה מבלי לפגוע באופן מהותי בשיקולי ענישה אחרים (לעניין זה ראו: ע"פ 2083/96 **תמר כתב נ' מדינת ישראל**, פ"ד נב(3) 337 (1997) (להלן: "**פרשת כתב**")) וע"פ 2513/96 **מדינת ישראל נ' ויקטור שמש**, פ"ד נ(3) 682 (1996)). כן ראו את מבחני העזר בעניין זה, כפי שעמד עליהם כב' השופט ש' לוי **בפרשת כתב** ואת פסיקתו של בית המשפט העליון בע"פ 2669/00 **מדינת ישראל נ' פלוני**, פ"ד נד(3) 685, 690 (2000).
26. לאחר ששמעתי את טיעוני הצדדים, ועיינתי בתסקירי שירות המבחן, שוכנעתי כי מקרה זה אינו נמנה בגדר אותם מקרים חריגים שבהם יהיה זה מוצדק לסטות מהכלל לפיו נאשם שעבר עבירה יורשע בדינו. מצאתי, כי עניינו של הנאשם אינו נופל לגדר אותם "חריגים שבחריגים" או שמתקיימות בו אותן נסיבות מיוחדות המצדיקות הימנעות מהרשעתו. ובמה דברים אומרים?
27. **ראשית**, הנאשם לא הוכיח ברמת ההוכחה הנדרשת כי הרשעה תביא לפגיעה קשה וקונקרטי בתעסוקתו או בשיקומו. הראיה היחידה אשר הוצגה לעיון בית המשפט כדי לתמוך בטענה כי תעסוקתו או פרנסתו של הנאשם עלולות להיפגע בצורה כזו או אחרת אם יורשע בדינו היא מסמך המעיד על רישומו ועל תשלום שכר לימוד למכללת "אתגר בע"מ", טרום מכינה ללימודי הנדסה. עוד נטען בעניין זה על ידי שירות המבחן כי יש מקום להימנע מהרשעתו של הנאשם שכן הלה הביע רצון להשתלב בלימודים אקדמאיים כשהלה פועל לצורך מימוש שאיפותיו. בכל הכבוד, לא ברור מדברים אלה של שירות המבחן באיזו פגיעה מדובר ובוודאי שלא ניתן לומר שהוכח כי פגיעה זו תהא **ממשית**. סבורתני כי החשש מפגיעה בתעסוקתו של הנאשם מעצם רישומו ללימודי טרום מכינה ללימודי הנדסה הוא עתידי, ויתרה מזאת בשלב זה מדובר בחשש תאורטי וערטילאי בלבד, ומכאן, שלא מתקיים הגורם המצטבר השני שנקבע בפסיקה בנוגע לפגיעה חמורה בשיקום הנאשם (בעניין זה ראו והשוו: ע"פ 8528/12 **אלירן צפורה נ' מדינת ישראל** (03.03.2013), שם הורה בית המשפט העליון על הותרת הרשעתו של הנאשם בעבירה של מתן אמצעים לביצוע פשע (עבירת סמים), חרף העובדה כי הנאשם התעתד להירשם ללימודי המשפטים במכינה קדם אקדמאית (בעניין זה ראו גם: רע"פ 5261/18 **רחמים דוידוף נ' מדינת ישראל** (12.07.2018), שם הורה בית המשפט העליון על הותרת הרשעתו של הנאשם בעבירה של גידול, ייצור והכנת סמים מסוכנים, חרף העובדה כי הרשעתו תפגע בתכניותיו לעסוק בהוראה במוסד חינוכי תחת פיקוחו של משרד החינוך).
28. לאור העובדה כי הימנעות מהרשעה היא החריג לכלל, יש לדרוש כי נאשם המבקש שבית המשפט יימנע מהרשעתו על אף שהוא נמצא אשם בביצוע עבירה, יבסס את טענותיו על תשתית ראייתית ראויה (ראו למשל רע"פ 7224/14 **פרנסקי נ' מדינת ישראל**, (10.11.2014)). והנה בענייננו, הנאשם הורשע בביצוע עבירת סמים שאין להקל ראש בחומרתה, ובנסיבות אלה, כאמור, היה על הנאשם להוכיח פגיעה **ממשית ומוחשית** בעתידו ובתעסוקתו, וזאת הוא לא עשה, שכן וכאמור, במקרה הנדון בקשתו של הנאשם להימנע מהרשעתו מתבססת על טענות ערטילאיות בלבד שנתמכות בבדל ראייה, ומשכך לא ניתן לקבוע כי הוא הוכיח שהרשעתו בדין עלולה לפגוע, לא כל שכן פגיעה חמורה, בשיקומו או בתעסוקתו.
29. בשולי נקודה זו אציין, כי ניתן לראות בדברים הנוגעים לשאלת הנזק הקונקרטי כנאמרים בבחינת למעלה

- מהצורך. שכן, אף אם אצא מנקודת הנחה שהרשעתו של הנאשם בדין תפגע בתעסוקתו בצורה ממשית, עדיין לא יהיה בכך כדי לשנות ממסקנתי לפיה אין מקום להורות על ביטול ההרשעה. שכן, ממילא שוכנעתי כי לא ניתן במקרה זה להימנע מהרשעתו מבלי לפגוע בשיקולי ענישה אחרים.
30. **שנית**, ואף שדי היה באמור עד כה כדי לדחות את בקשתו של הנאשם, פרמטר נוסף שעל בית המשפט לבחון עובר לקבלת החלטה בדבר הרשעת נאשם, כפי שנקבע **בעניין כתב**, הוא יחסו של הנאשם לעבירה, נטילת אחריות לביצועה, והבעת חרטה עליה. בענייננו, אכן מדובר בנאשם אשר הודה במיוחס לו בכתב האישום המתוקן ולקח אחריות על מעשיו, תוך שאינני מתעלמת מכברת הדרך השיקומית שהלה עבר מאז מעורבותו באירוע שבמוקד כתב האישום המתוקן, תוך ששירות המבחן העריך כי הלה בסופו של דבר הצליח לערוך התבוננות בחייו ולבחון את השלכות מעשיו והפגיעה בסביבתו (אם כי ברמה הראשונית). ואולם, לא ניתן להתעלם מכך שעיון בתסקירי שירות המבחן מעלה עוד, כי הנאשם התקשה לאורך הדרך הטיפולית, לערוך בחינה מעמיקה וביקורתית בנוגע לבחירותיו השונות, נטה להציג את עצמו באופן חיובי ולטשטש את דפוסי שימושו בסמים, והביע עמדות מקלות ביחס לשימוש בהם. בנסיבות אלו, הרי שעודנו נותר החשש שמא הלה יחזור ויבצע עבירות סמים גם בעתיד (הגם אם הוא צומצם).
31. לאור אלה, ביטול הרשעתו של הנאשם עלולה לשגר לו מסר מוטעה של סלחנות, וטוב שידע כי בית המשפט לא ינקוט עמו במידת הסובלנות אם יחזור על מעשיו. מן הראוי שידיעה זו תרחף מעל ראשו כל העת, ואם לא יימנע מלבצע עבירות סמים בזכות ריסון התנהגותו בכוחות עצמו, אולי יעשה כן מאימת הדין.
32. לאור כל האמור, ובשים לב להיעדר פגיעה ממשית שעלולה להיגרם לנאשם כתוצאה מהרשעתו, ולאור האמור בגוף תסקירי שירות המבחן, הריני מורה כי **הרשעתו של הנאשם תיוותר על כנה**.

גזירת העונש המתאים לנאשם

33. כאמור בסעיף 40ג(ב) לחוק העונשין, עובר לגזירת העונש המתאים לנאשם, בית המשפט ישקול את הנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירות.
34. בהקשר זה נתתי דעתי לנסיבותיו האישיות של הנאשם, ובכלל זה להיותו חף מהרשעות קודמות ולפגיעה שעלולה להיגרם לנאשם אם יושת עליו עונש מאסר (ולו בעבודות שירות), וזאת בשים לב לפגיעה הכלכלית הטמונה בכך ולנוכח העובדה כי למעט הסתבכותו בתיק זה, הקפיד הנאשם על ניהול אורח חיים נורמטיבי. בנוסף בית המשפט זוקף לזכותו של הנאשם את העובדה שהוא הודה במיוחס לו, מה שהביא לחיסכון בזמן שיפוטי יקר.
35. כמו כן, שקלתי את העובדה שהנאשם היה עצור תקופה בת כחודשיים ובהמשך שהה תחת תנאים מגבילים בגין תיק זה במשך תקופה לא מבוטלת. ברי כי הליך המעצר איננו "מקדמה על חשבון העונש", אולם נדמה כי ניתן ליתן לדברים משקל במסגרת הנסיבה הקבועה בסעיף 40יא(3) לחוק העונשין.
36. כאמור בסעיף 40ד(א) לחוק העונשין, מקום בו מצא בית המשפט כי הנאשם **השתקם או כי קיים סיכוי של ממש שישתקם בעתיד**, כי אז יהא הוא רשאי לסטות לקולא ממתחם העונש ההולם. לאחר שעיינתי בתסקירי שירות המבחן, שמעתי את טיעוני הצדדים בעניין והתרשמתי באופן בלתי אמצעי מהנאשם, ובייחוד לנוכח חזרתו של הנאשם למסלול חיים נורמטיבי, שוכנעתי כי הנאשם השתקם, או שלמצער קיים סיכוי של ממש שישתקם באופן מלא בעתיד, וכי יהיה זה מוצדק להשית עליו עונש חורג לקולא ממתחם הענישה אשר נקבע בעניינו, ואנמק.
37. **בראש ובראשונה**, נתתי דעתי לשיתוף הפעולה של הנאשם עם שירות המבחן. הגם שהנאשם טרם שולב בטיפול קבוצתי במסגרת השירות, הר שעדיין, הלה הביע לאורך כל הדרך מוטיבציה לטיפול.
38. עוד ולקולא, לא התעלמתי מכך שהנאשם, השתלב בקבוצת פיקוח מעצרים המיועדת לאנשים אשר נמצאים במעצר בית במסגרת שירות המבחן; הצליח לעמוד במסגרת הקבוצתית כשלרוב הגיע בזמן; ערך מאמצים לשתף מעולמו הפנימי; ומסר בדיקות שתן הנקיות משרידי סם. לצד זאת העריך השירות כי מדובר במי

שנמצא בתחילת התהליך הטיפולי.

39. בנוסף לאמור, וברוח הדברים האמורים, שקלתי את הערכת השירות בתחילת הקשר הטיפולי, לפיה, מן הנאשם נשקפת מסוכנות להישנות התנהגות עוברת חוק וכי הלה נוקט בדפוס של טשטוש באשר לדפוס שימוש בסמים ורואה בקשריו עם חברה שולית כמקור לתמיכה ותחושת שייכות. עוד לא נעלמה מעיני הערכת השירות לפיה, הנאשם הינו בעל ערך ודימוי עצמי נמוכים ועשוי להגמיש את גבולותיו וגבולות החוק על מנת לרצות את סביבתו, וכי היותו של הנאשם נתון ללחצים כלכליים, אזי, במצבים בהם הוא עשוי להפיק רווח כלכלי מהיר ניכר כי הלה נוטה להגמיש את גבולותיו הפנימיים לטובתם.
40. מנגד ולקולא, נתתי דעתי לכך שלהתרשמות שרות המבחן הנאשם מבטא שאיפות לנהל אורח חיים נורמטיבי, להינשא, להשתלב בתעסוקה יציבה ובלמודים אקדמיים כשהוא סיים את תכנית "אוניברסיטה בע"מ" אליה הופנה על ידי שירות המבחן תוך שהוא גילה עניין בלימודיו האקדמיים ואף נרשם לטרום מכינה ללימודי הנדסה. עוד לא נעלם מעיני כי להערכת שירות המבחן הירתמותו של הנאשם ללימודיו תסייע בהפחתת הלחצים המשפחתיים בהם הלה שרוי וכי יש בהליכים המשפטיים כדי להציב לנאשם גבולות ברורים להתנהגות.
41. **שנית**, גם בעצם הבעת המוטיבציה שהביע הנאשם להשתלב בשוק העבודה והתעסוקה ובמסגרת לימודית שתעניק לו הכשרה בתחום ההנדסה והפנייתו על ידי השירות לתכנית "אוניברסיטה בע"מ" והיותו, הלכה למעשה, אזרח שומר חוק מאז ביצע את העבירה שבגינה הוא נותן את הדין כיום- יש כדי לחזק את מסקנתי לפיה הנאשם השתקם או לחילופין כי קיים סיכוי ממשי שישתקם באופן מלא בעתיד. לצד אותו "שיקום מוסדי" שעבר, שוכנעתי, כאמור, כי בעצם המוטיבציה שאותה הוא מביע להשתקם ולשנות מאורחות חייו והעובדה כי **מזה כשנה וחצי הוא אינו שב עוד לדרכיו הרעות**, יש כדי ללמד אודות השינוי החיובי שהנאשם עבר ועל הסיכויים לשיקומו (ראו והשוו רע"פ 7683/13 דויד פרלמן נ' מדינת ישראל, (23.02.2014); רע"פ 1441/14 חמיס נ' מדינת ישראל, (09.12.2014); ועפ"ג (מחוזי באר שבע) 37682-03-13 גרניק נ' מדינת ישראל, (20.11.2013)).
42. אכן, לא נעלמה מעיני העובדה כי הליך השיקום שעבר הנאשם אינו מושלם, וכי שירות המבחן התרשם שעל אף התהליך שעבר, עדיין מתקיימים גורמי סיכון בהתנהגותו. יחד עם זאת, ידוע כי הליך טיפולי הינו תהליך שפעמים רבות יש בו עליות ומורדות, ושיכול לארוך זמן. מה גם, שהנאשם מביע מוטיבציה, שלהתרשמותי הינה כנה ואמתית, להמשיך ולהעמיק את הטיפול, והוא אכן יעשה זאת במסגרת צו המבחן שייגזר עליו. כמו כן, יש לתת את הדעת לכך ששירות המבחן, שהוא כידוע הגורם האמון על בחינת התקדמותו של הנאשם בהליך הטיפול, התרשם ממכלול השיקולים והמליץ בסופו של יום לבכר בעניינו את שיקולי השיקום, תוך שסבר כי שילובו של הנאשם במסגרת טיפולית בה יוכל לבחון את בחירותיו לעומק ולקחת אחריות על התנהלותו הבעייתית עשויה ליתן מענה למסוכנות הנשקפת הימנו.
43. **שלישית**, עוד ובמסגרת מכלול השיקולים, הבאתי בחשבון את גילו הצעיר של הנאשם הן בעת ביצוע העבירה והן כיום. כזכור, הנאשם ביצע את העבירה עת היה כבן 21 בלבד. כיום הנאשם כבן 23 ואין חולק שהוא משתייך לקבוצת "**הבגירים צעירים**".
- ברי כי יש לבחון כל מקרה לגופו ו"בגיר צעיר" אינו ביטוי קסם, ואין זה אומר כי נאשם המשתייך לקבוצת הגיל האמורה צריך לזכות באופן אוטומטי להקלה בעונשו. יחד עם זאת, גילו של הנאשם והיותו ב"גיל המעבר" מקטינות לבגירות הוא נתון שבהחלט יש להידרש אליו (ראו למשל לעניין זה, ע"פ 2669/00 מדינת ישראל נ' פלוני, נד(3) 685 (2000)). כמו כן, לא התעלמתי מכך כי הקשיים שעלו במסגרת תחילת הקשר של הנאשם עם שירות המבחן והערכת שירות המבחן לפיה, הלה טרם גיבש זהותו עד תום לצד דימוי וערך עצמי נמוכים יכול ועולים בקנה אחד עם גילו הצעיר.
44. כללם של דברים, שילובו של הנאשם במסגרת שירות המבחן, ובכלל זה העובדה כי שיתף את השירות אודות חייו באופן פתוח וגלוי; מערכת התמיכה המשפחתית לה זוכה הנאשם אשר להערכת השירות מקנה לו תחושת ביטחון וערך, כשניכר כי מעורבותם בחייו גדלה מאז החל ההליך המשפטי כנגדו; שאיפותיו הנורמטיביות;

והתנהלותו התקינה מאז הסתבכותו בעבירה - מלמדים כי צומצם החשש שהוא ישוב לבצע עוד עבירות, בין אם ממין זו המיוחסת לו בכתב האישום המתוקן ובין אם אחרות. דרך החיים שהנאשם סיגל לעצמו מאז שוחרר מהמעצר בתיק זה, מעידים כי השינוי שהלה עבר נותן אותותיו במישורים השונים של חייו, וניכר כי הנאשם החל לזנוח את תפיסת עולמו העבריינית וכי כעת הוא מבקש לשקם את חייו ולהשיבם למסלול נורמטיבי, עד שנדמה כי כיום ניצב בפניו אדם שבדרכו להיות שונה מאותו אחד שביצע את העבירה שבמוקד כתב האישום המתוקן (ראו והשוו דבריה של כב' השופטת ד' ברק ארז בפסקה 15 בע"פ 111/14 פלוני נ' מדינת ישראל, (01.04.2014)).

45. גם העובדה שהנאשם הודה בשלב הטיעונים לעונש במיוחס לו, קיבל אחריות מלאה על מעשיו, והתחרט עליהם מלמדת גם היא אודות כך שהנאשם הפנים כדבעי את החומרה והפסול שבמעשיו. מדבריו של הנאשם בבית המשפט התרשמתי ממנו באופן בלתי אמצעי, וניכר שהוא מצטער על מעשיו ומקבל עליהם אחריות מלאה, מה שבתורו מלמד כי קיים יסוד להניח כי הוא לא ישוב להסתבך בפלילים. והרי שאם לא די בכך, להתרשמתי (העולה בקנה אחד עם הערכת שירות המבחן) - ההליכים המשפטיים יצרו השפעה מרתיעה ומצבת גבולות עבורו.

46. בשולי הדברים אציין, כי כידוע, עקרון האחידות בענישה הינו אך אחד השיקולים שעל בית המשפט לשקול עובר לגזירת העונש, ובוודאי שאין המדובר בעיקרון שהוא בבחינת חזות הכול (ראו למשל: ע"פ 9792/06 חמוד נ' מדינת ישראל, (01.04.2007); וע"פ 10370/02 משה סויסה נ' מדינת ישראל (27.05.2003)). עם זאת, מצאתי כי אין לאבחן בין עניינו של הנאשם שלפניי מזה של שותפו לעבירה (איאד אל חגוג) לעניין העונש. למסקנתי זו הגעתי שכן, שני הנאשמים הורשעו בעבירות זהות והליך שיקומם הינו דומה (אכן לא נעלם מעיני כי שותפו של הנאשם, לקח חלק פעיל במפגשים הקבוצתיים במסגרת שירות המבחן ונתרם מהם, ואילו הנאשם שלפניי טרם השתלב בהליך טיפול קבוצתי. ואולם, ומנגד, הנאשם צלח את תכנית "אוניברסיטה בע"מ" אליה הופנה על ידי שירות המבחן ואף נרשם לטרם מכינה אקדמאית וזאת בשונה משותפו).

47. עוד יצוין, כי לא התעלמתי מהמלצתו העונשית של שירות המבחן אולם כידוע, המלצתו של שירות המבחן, כשמה כן היא - המלצה בלבד, וברי כי בית המשפט, האמון על שקילת אינטרסים רחבים מאלה ששוקל השירות, איננו מחויב לה. כאמור, באיזון בין מכלול השיקולים, והגם שיהיה בשיקול השיקום כדי להביא לסטייה לקולא ממתחם העונש ההולם, מצאתי להשית על הנאשם היקף שעות של"צ גבוה במידת מה מזה שהומלץ על ידי שירות המבחן.

48. בכל הנוגע לרכיב פסילת רישיון הנהיגה של הנאשם, בשים לב לעובדה שהמדובר בנאשם, הנקי מסמים והמצוי בעיצומו של הליך שיקומי, מצאתי כי ניתן בזו הפעם ללכת לקראתו בפן הזה ולהסתפק בפסילת רישיון מותנית בלבד. בכל הנוגע לרכיב הכלכלי שבענישה, הרי שבית המשפט ישית על הנאשם קנס, אולם לצד חומרת העבירה, בקביעת גובהו יילקחו בחשבון גם מכלול מאפייניו החיוביים של הנאשם.

49. טרם חתימת גזר הדין, אציין כי אכן ידוע הכלל לפיו בעבירות סמים נסוגים האינטרס של הנאשם ונסיבותיו האישיות מפני האינטרס הציבורי בהשתת ענישה מחמירה על עברייני הסמים. יחד עם זאת, במצבור הנסיבות שבתיק זה, ובייחוד בשים לב להליך השיקום שבעיצומו מצוי הנאשם, שבמסגרתו הוא אף נמצא נקי מסמים; לנסיבות חייו של הנאשם ובכלל זה לגילו הצעיר; וליתר הנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה - מצאתי כאמור כי ניתן בזו הפעם להשית עליו ענישה החורגת לקולא ממתחם העונש ההולם. ויודגש מיד, התוצאה שאליה מגיע בית המשפט בתיק זה חריגה היא, ואינה משקפת את מדיניות הענישה בעבירה זו. מן הראוי שגם הנאשם ידע זאת וישמר מלשוב ולהסתבך בפלילים, שכן אם חלילה יעשה כן, סביר להניח שבית המשפט לא יגלה כלפיו סובלנות פעם נוספת.

50. **לאור כל האמור לעיל, אני גוזרת על הנאשם את העונשים הבאים:**

א. צו של"צ בהיקף של 350 שעות.

שירות המבחן מתבקש לגבש עבור הנאשם תכנית של"צ ולהגישה לבית המשפט תוך 45 יום. לאחר קבלת התכנית, אאשרה ללא צורך בקיום דיון נוסף.

ב. צו מבחן של שירות המבחן למשך 12 חודשים מהיום.

הובהרה לנאשם חשיבות עמידתו בתנאי צו השל"צ וצו המבחן וההשלכות שעלולות להיות לאי שיתוף פעולה עם שירות המבחן בפן הזה.

העתק ההחלטה לשירות המבחן.

ג. מאסר מותנה למשך 6 חודשים, אשר יופעל אם תוך תקופה של 3 שנים מהיום הנאשם יעבור עבירה לפי פקודת הסמים, מסוג פשע.

ד. מאסר מותנה למשך 3 חודשים, אשר יופעל אם תוך תקופה של 3 שנים מהיום הנאשם יעבור עבירה לפי פקודת הסמים, מסוג עוון.

ה. קנס בסך 7,500 ₪ או 60 ימי מאסר תמורתו.

הקנס יקוזז מסכום ההפקדה הקיימת בתיק זה במסגרת הליך המעצר מושא תיק זה. היתרה תושב לנאשם.

ו. הנאשם יחתום על התחייבות כספית על סך 15,000 ₪ שלא לעבור כל עבירת בניגוד לפקודת הסמים, וזאת לתקופה של שלוש שנים מהיום.

ככל שלא תיחתם ההתחייבות תוך 7 ימים, ייאסר הנאשם למשך 10 ימים.

ז. אני פוסלת את הנאשם מלקבל או מלהחזיק רישיון נהיגה למשך 5 חודשים, וזאת על תנאי שלא יעבור כל עבירה בניגוד לפקודת הסמים המסוכנים במשך שנתיים מהיום.

זכות ערעור כחוק.

ניתן היום, ח' שבט תש"פ, 03 פברואר 2020, במעמד הצדדים.

הנאשם:

כמפורט בגזר הדין, אני מתחייב להימנע במשך שלוש שנים מהיום מביצוע כל עבירה בניגוד לפקודת הסמים המסוכנים. הובהר לי כי ככל שאבצע כל עבירה בניגוד לפקודת הסמים המסוכנים, במשך שלוש שנים מהיום, יושת עלי סך של 15,000 ₪ במזומן.

החלטה

רשמתי בפניי את התחייבות הנאשם להימנע מביצוע העבירות כמפורט בגזר הדין.

ניתנה והודעה היום ח' שבט תש"פ, 03/02/2020 במעמד הנוכחים.

**נגה שמואלי - מאייר, שופטת
סגנית נשיא**